

«SMART»

Anys enrere, jo volia un telèfon, però vaig haver de comprar una PDA. Quan vaig haver de canviar-la, el venedor es va trencar de riure: «Deu voler dir un *smartphone*, home de Déu...!» Només volia telefonar, però vaig haver de comprar un aparell que feia de tot. Confesso que va molt bé, tot i que la meitat de les seves capacitats se situïn fora dels meus interessos. La qüestió és: per què qualifiquem de *smart* aquesta maquineta tan pràctica?

Smart significa “intel·ligent”. La meua maquineta no n’és. Polifacètica i ràpida, sí; intel·ligent, en absolut. Domina moltes rutines i cap raonament. Això no és intel·ligència. El mateix podria dir-se de moltes mitges-virtuts que prevalen entre els executius *fashion* que s’ensenyoreixen dels nostres destins. Els dona seguretat l’ampli abast de la seva ignorància. Entendreu veure’ls explicar la crisi que no entenen. I que han causat ells, a sobre. Ens expliquen les conseqüències de la seva estultícia pensant que així il·luminen les nostres vides. Remenen maquinetes *smart* de darrera generació, convençuts que ens enlluernen tocant les seves tecles virtuals. Més aviat fan angúnia.

A més de *smartphones*, també hi ha *smart cities*. Ningú no n’ha vist mai cap, però n’hi ha. Jo mateix he participat en congressos que s’ocupaven del tema. Hi he exposat un munt de dubtes, que han estat aplaudits (però no pas resolts) per part d’altres ponents que no en tenien cap (de dubte). Tots hem arribat als corresponents Palaus d’Especulacions travessant les corresponents *crazy cities* del món real, però ens hem explicat entre nosaltres meravelles imaginàries d’urbs inexistents. Els nostres *smartphones* i les seves piriflàutiques aplicacions malabars ens han ajudat a fer presentacions en realitat augmentada sobre veritats disminuïdes. Si en comptes de gestualment *smarts* tractéssim de ser efectivament intel·ligents, la cosa milloraria. Els sensors, les xarxes, els processadors i els núvols cibernètics ens ofereixen un fascinant ventall de

possibilitats, però només si sabem on volem anar. No hi ha res més fàcil i ridícul que perdre’s amb un GPS als dits. Com més potent és l’instrument, més vigorosa ha de ser la mà.

Amb bon sentit, comença a difondre’s la idea de l’*easy city*. Que la ciutat sigui *smart* de pandereta o *smart* de bon de veres té una importància relativa. Que propendeixi a esdevenir *easy* o *friendly* sí que és important. Tot això també es pot dir en català, naturalment, però perd encant: podent ser *friendly*, quines ganes de ser “amable”... Els termes anglesos inspiren confiança, a més de conferir prestigi. Són més *cool*, és clar. «Si ens entenem quan parlem, com mantindrem la nostra autoritat?», deia anys enrere un catedràtic de la Complutense.

El cas és que la ciutat amable és al nostre abast, si sabem projectar-la. Les noves eines ens ajuden a fer-ho, que és el contrari d’estalviar-nos de fer-ho. La distinció és capital. *Smart*, o *easy*, o el que sigui, no vol dir automàtic. L’amabilitat urbana resulta d’un projecte intel·ligent perseverantment executat, no d’un automatisme reflex. Fixem-nos en l’energia. Prolifereixen els sistemes energètics monitoritzats i telemesurats que perboquen incessantment informació sense desencadenar cap mesura correctora. Informen, però no saben. O no saben saber, que és pit-

jor. Són llumenetes que s’encenen i s’apaguen, res més. Estan al corrent del que passa, no són gens intel·ligents. I d’amables, molt menys encara, és clar.

El futur aspira a l’amabilitat. O a l’amicabilitat, tant se val. En ciutats, telèfons i relacions humanes. Se’n recorden de Maxwell Smart, aquell divertit detectiu incompetent, carregat de *gadgets*, que feia riure els televidents dels anys seixanta i setanta? Doncs això.

RAMON FOLCH

Doctor en Biologia, socioecòleg, president d’ERF

Anna Sanchez

«SI EN COMPTES DE GESTUALMENT ‘SMARTS’ TRACTÉSSIM DE SER EFECTIVAMENT INTEL·LIGENTS, LA COSA MILLORARIA»